

sin Magt at paavirke sin Kommunalbestyrelse til ikke at gaa ind paa at yde Tilskud til flere Bygninger, end man kunde opføre; og det var netop det, at man satte Byggeri i Gang til mange Gange flere Arbejdere, end man havde, der skabte de bolshevikiske Forhold. Derfor kan jeg ikke aldeles fritage det ærede Medlem for Ansvar paa det her omhandlede Omraade.

Men der er en Ting, jeg er enig med det ærede Medlem i, og det er i Virkeligheden Hovedsagen; det er det, at det naturlige og det bedste Tidspunkt for Boliglovgivningens, Hulejereguleringens, Afvikling naturligvis er det, hvor Spændingen er den mindst mulige; og herved forstaar jeg dette, at der er mindst mulig Afstand mellem Byggepriserne i Øjeblikket og det fremtidige Byggeniveau. Dår vil jeg dog erindre det ærede Medlem om, at han ved en tidligere Lejlighed har hævdet som sin Opfattelse, at Byggepriserne vilde falde til Ro i et Leje omkring 150, altsaa 50 pCt. over Byggepriserne før Krigen. Naar nu den højtærede Indenrigsminister oplyser — jeg antager efter officielle Beregninger —, at Priserne for Bygearbejde ligger 75 pCt. over Priserne før Krigen, saa er der jo ikke nogen særlig stor Margen her. Men her er der en Ting, der for mig er en Hovedsag, og det er denne, at Tidspunktet, hvor Spændingen er mindst, mener jeg ligger netop noget længere borte her i Hovedstaden end i Provinsbyerne. Dette er af den simple Grund, at man bygger dyrere her og har holdt Huslejen længere nede. Jeg tror, det ærede Medlem vil give mig Ret i — i alt Fald ved jeg, det er Tal, der nok i det store og hele skal kunne holde —, at man vil kunne bygge et Hus af almindelig Byggeföreningstype med to Lejligheder, en forneden og en ovenover, for ca. 14.000—15.000 Kr., hvilket altsaa giver en Husleje, der ligger fra 450 til 500 Kr., og saa tror jeg nok, man vil sige, at den Leje, der her er Tale om, ikke væsentlig overstiger den Leje, man er kommet op paa i alt Fald de fleste Steder i Provinsen. Det, der er det afgørende for, at man skal undgaa den herskende Frygt for Huslejelovgivningens Bortfald, er dette, at en Mand, der har lejet en Lejlighed, saa nogenlunde selv kan bygge sit eget Hus, skaffe sig et Hjem, indenfor en Pris, der ikke ligger væsentlig over, hvad han i Øjeblikket maa give i Husleje. Og saaledes tror jeg, at Forholdene i det store og hele er ved at trække sig i Lave.

Jeg vil endvidere om dette Forhold sige dette, at jeg for nogen Tid siden var til et Møde i Studenterforeningen, som Parcelbyggerne havde arrangeret, og de Priser,

jeg dér fik at høre vedrørende Byggeriet, var efter min Opfattelse meget højere end de Byggepriser, jeg er kendt med ude fra Provinsbyerne. Saadanne Bygninger, hvor den enkelte vil skabe sig et Hjem, muligvis med en Lejer foruden, er netop det Byggeri, der er Grund til at støtte, fordi vedkommende gerne vil ofre noget mere for at faa eget Hjem. Men jeg er kendt med, at den socialdemokratiske Kommunalbestyrelse her i København stiller sig overordentlig uvillig overfor det Byggeri, som vi for vort Vedkommende mener, der er al Grund til at støtte, fordi vi mener, at det vil gavne Befolkningen, ikke mindst Arbejderklassen, i størst mulig Udstrækning at faa eget Hjem. Derfor beklager vi, at det tager saa lang Tid igennem Administrationen at faa disse Forhold bragt i Orden.

Men naar jeg talte om Byggepriserne nu i Forhold til, hvad de var før Krigen, saa maa jeg sige, at jeg er noget skeptisk overfor de officielle Tal, man møder med, idet jeg tror, at naar disse Tal bygges paa Indberetning fra Haandværkere baade i Hovedstaden og Provinsen, saa er man noget for tilbøjelig til at regne med for store Tal. Jeg vil saaledes gøre opmærksom paa, at det er udregnet i Statistisk Departement, at i Forhold til 1914, hvor det kostede 6.000 Kr. at opføre et Husmandshjem, skulde det nu koste 14.466 Kr. Og saa erfarer jeg, at i den Egn, hvor jeg er fra, Bjerringbro, har man ved Udstykningsen af Ulstrup bygget ikke mindre end 33 Husmandsbrug for en Pris, der ligger under 9.000 Kr. pr. Husmandsbrug; det er ret pæne Huse med 3 Værelers Lejlighed og Avlsbygning med Lade og Stald. Naar man kan bygge saadanne Bygninger i Øjeblikket for 9.000 Kr. — og jeg ved, at man andetsteds i Landet har bygget til lignende Priser —, saa har vi Lov at stille os skeptiske overfor den Paastand, at det ikke skulde være muligt at bygge til billigere Priser end dem, det ærede Medlem nævnte.

Der er et tragisk Moment i hele denne Situation. Vi er alle enige om, at den bedste og naturligste Vej ud af Boligmisæren er at skaffe det billigst mulige Byggeri frem. Men Stillingen er tillige, som enhver ved, den, at de, der i særlig Grad har interesseret sig for Byggeriet her i Hovedstaden — og jeg skal gerne indrømme, at de har gjort et stort Arbejde —, har nogen Grund til at frygte et alt for billigt Byggeri, idet den Risiko, de løber med Hensyn til den Ejendom, de er interesserede i, bliver større, jo billigere man bygger herinde. Vi ved f. Eks., at det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen har